



نگاهی به کارنامه سینمایی نرگس آبیار

روایت زنانه بدیل فمینیسم



شمار ۱۴۳



اشیا از آنچه در آینه می‌بینید به شما نزدیک‌ترند



نفس

این اثر خانم آبیار داستان اجتماعی خود را زنانه روایت می‌کند ولی به شأن اجتماعی مرد و حذرش از آشکار کردن شغلش هم توجه دارد و در روایت، درکی از مرد خانواده نرد زن نیز پیدا می‌شود. مساله حاکمگی و فرزند نیز در فیلم مطرح است و نسبت زن و فرزندش را نیز نه انتزاعی و آبستره، بلکه در حین مشکلات و در جریان زندگی روایت می‌کند. نکته اساسی این فیلم همین است: روایت زنانه از وضع و موقعیت اقتصادی، اجتماعی و شئون و نقش‌های مختلفی که یک زن می‌تواند برعهده بگیرد. البته این پراکندگی شرایط، به‌رغم محاسنی که می‌توانست داشته باشد، مانع پرداخت عمیق و جدی به یک شأن نیز بود.

در «شمار ۱۴۳» دومین اثر آبیار که برنده سیم‌رغ بهترین فیلم جشنواره فیلم فجر هم شد، روایتی از مادر شهیدی را شاهدیم که سال‌ها منتظر خبری از فرزند شهید خود است و نهایتاً پس از گذشت سالیان، فرزند شهیدش بازمی‌گردد. شمار گرچه در زمره فیلم‌های دفاع مقدس است اما در اکثر سکانس‌ها، نمایش شیوه زندگی مادر شهید و انتظار کشیدن‌های اوست. روایت «پیوند عاطفی میان مادر و فرزند» و روایت «انتظار» و تب و تاب مادر در انتظار فرزند (که انتظاری فعال هم هست و نه منفعل)، همچنین روایت سایرین در مواجهه با این انتظار مداوم، به‌لحاظ عاطفی بسیار آموزنده و گسترش‌دهنده دامنه درک مخاطب از احساس «مادری» است.

«نفس» سومین اثر آبیار، به‌رغم انتقادهای فراوان و گذشته از اینکه اکثر منتقدسان، این اثر را در تراز خانم آبیار نمی‌دانند اما باز هم در این فیلم داستان زندگی یک دختر به تصویر کشیده می‌شود. نگاه دختر کوچک فیلم به‌عالم و آدم و خیال‌پردازی‌های او، چون هیچ جمع‌بندی و سامانی نداشت، مخاطب را جز با «خیالات پراکنده» آشنا نمی‌کند و شاید دلیل اصلی خسته‌کنندگی و کنش نداشتن فیلم همین بود که آبیار نتوانست روایتی صمیمانه و منسجم از «بهار» همان دختر کوچولوی فیلم (با هر دختر کوچولویی) به‌دست دهد و می‌توان گفت چون بازگشت به کودکی برای آبیار ممکن نشده بود، روایتش شکل نگرفت.

تازه‌ترین اثر خانم آبیار که به‌تازگی رکورددار کسب بیشترین جوایز جشنواره فیلم فجر شد، «شب‌ی که ماه کامل شد» جذاب و خوش‌ساخت است. «داستان عاشقانه و روایت تلخ و شیرین از زندگی عبدالحمید ریگی»، تمام داستان این فیلم نیست. گرچه در فیلم داستان خیانت‌های گروه تکفیری ریگی به تصویر کشیده می‌شود اما سبک روایت فیلم همچنان زنانه است و عشق فائزه به عبدالحمید و پسرش، زمینه اصلی داستان است. فیلم علاوه‌بر روایت زنانه، از تصویرپردازی، جلوه‌های ویژه، موسیقی متن، فیلمنامه و بهترین بازیگر مرد و زن نیز به خوبی بهره برده است. موضوع فیلم موقعیت خاص و نادری است و با یک موقعیت هرروزی یا اتفاقی رایج مواجه نیستیم. اما مواجهه با خشونت و تغییر، حفظ زندگی، پرهیز از خطر و... موقعیت‌های خاصی نیستند و کمابیش می‌توان احساس زنانه را در این موقعیت‌ها مورد ملاحظه قرار داد. به عبارت دیگر، نقطه قوت و نقطه ضعف فیلم، یک چیز یعنی موضوع آن است. آبیار در این فیلم علاوه‌بر «روایت زنانه» و «برانگیختن سمیاتی بیننده» و «گسترش دادن جهان مخاطب»، عشق، خشونت و تحول شخصیت، زندگی و مرگ، خطر و نجات، فرار و قرار و... را از نگاه زنانه روایت کرده است. موقعیت فائزه به‌بخشتی قابل توصیف‌بوده و نزدیک شدن آبیار به «نظرگاه و احوال» فائزه، دشواری‌هایی را پیش آورده است که مخاطب با دیدن فیلم، متوجه آن خواهد شد. به‌رحال این پروا نکردن از موضوعات خاص را می‌توان به فال نیک هم گرفت. نرگس آبیار از مصادیق حضور موثر زنان در اجتماع است. آثار او به لحاظ موضوع و موقعیت‌هایی که انتخاب کرده، دارای اهمیت است اما مهم‌تر از موضوع، نحوه روایت و نظرگاه روایت است که احساسات زنانه در آن به خوبی به تصویر کشیده شده است. آبیار به‌عنوان زن ایرانی، به‌خوبی توانسته است بدیل فمینیسم را جایگزین بومی آن را ارائه دهد، بدون آنکه در دام نگاه‌های ابزاری یا صرفاً سیاسی بیفتد.

طبقه اجتماعی در این فیلم، مانع از همدلی با قهرمان زن فیلم نیست و مساله ظاهراً کوچک و پیش‌پا افتاده او (بشقاب همسایه و دروغ گفتن) نه‌تنها سبب نمی‌شود که از فیلم به بیرون پرتاب شویم و مساله زن را باور نکنیم، بلکه ما را علاوه‌بر زن این روایت، با مشکلات متفاوتی که طبقات محروم و مهاجر با آن مواجهند نیز آشنا می‌کند. همان‌طور که بیان شد، در

آبیار در اولین اثر خود «اشیا از آنچه در آینه می‌بینید به شما نزدیک‌ترند» زنی را روایت کرده است که برای به‌دست آوردن آرامش در زندگی خود تلاش می‌کند اما در گفتن حقیقت تردید کرده و همین امر باعث برهم‌ریختن آرامش او می‌شود. در این فیلم رفتارهایی به تصویر کشیده شده که در وضع روزمره، از کنار آنها می‌گذریم و راجع به به آنها فکر نمی‌کنیم.

سیدعلی شاه‌صاحبی
 دانشجوی فرهنگ و ارتباطات

به بهانه موفقیت «شب‌ی که ماه کامل شد» در سی‌وهفتمین جشنواره فیلم فجر، به‌نحوه روایت زنان در آثار نرگس آبیار نگاهی خواهیم داشت. اما قبل از بررسی آثار، به این پرسش می‌پردازیم که از منظر فمینیستی نقش زن و کنشگری اجتماعی او چگونه است؟

ادوار فکری فمینیسم را معمولاً به سه دوره تقسیم می‌کنند: **دوره اول** از ۱۸۵۰ تا ۱۹۲۰. در این دوره اهم مباحث حول ضرورت آموزش و پذیرش زنان در جامعه می‌گردد. در این سال‌ها زنان به کلی از جامعه طرد شده و هم‌تراز حیوانات پنداشته می‌شدند، اما با تلاش‌های روشنفکران و اولین فمینیست‌ها، حقوق اولیه زنان به‌عنوان بدیهی‌ترین حقوق زن، مطالبه می‌شود. آنها عقیده داشتند نابرابری‌های میان زن و مرد طبیعی نیست بلکه محصول محیط اجتماعی است؛ محیطی که زنان را به استعمار و استثمار کشیده است. آنها بسیاری از گرفتاری‌های اجتماعی در طول تاریخ (از جمله جنگ‌ها و ناامنی‌ها) را از جانب مردان می‌دانستند و اصلی‌ترین توقعات آنها در این دوره؛ حق مالکیت، حق اشتغال و حق رای بود. در سال‌های میان ۱۹۲۰ تا ۱۹۶۰ حق اولیه زنان به رسمیت شناخته شد و لذا زنان به یک پیروزی نسبی در اجتماع دست یافتند، اما در این فاصله زمانی، تاحدودی فعالیت‌های فمینیسم کاهش می‌یابد که اصلی‌ترین عامل آن جنگ‌های جهانی است.

دوره دوم، ۱۹۶۰ تا ۱۹۸۰. در این دوره تاکید فمینیسم بر جدایی از مردان و استقلال شخصیتی است. آنها با ازدواج مخالفت کرده و بر تجرد و فعالیت اقتصادی (منظورشان کار در کارخانه یا منشی‌گری و کارهایی ازاین‌دست بود) تاکید داشتند. از دیگر آرمان‌های این دوره، مبارزه برای جدایی روابط جنسی، جنبش آزادی زنان در تمام امور، کاهش زاد و ولد و [آزادی] درخواست طلاق، ایجاد موسسات فرهنگی و اجتماعی زنان و به‌دست آوردن قدرت در زمینه‌های اقتصادی و سیاسی است. در نگاه‌های افراطی‌ای که در این دوره به‌وجود آمده، هرگونه نگاه غیرزنانه، طرد شده و به سبک قدیم اداره کرد؛ تا چه میزان امکان اثربخشی و کارآمدی برای مدرسه به شکل و شیوه کنونی قابل تصور است؟ آیا مدرسه با وضعیت امروزش می‌تواند سهمی در توسعه‌یافتگی ما داشته باشد؟ رونمایی از کتاب «مرگ مدرسه» ۲۹ بهمن از ساعت ۱۶ برگزار خواهد شد.

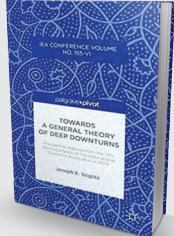


نشست «پیشنهادهایی برای اومانیسیم اسلامی»



دومین پیش نشست مدرسه زمستانه علوم انسانی: سنت، عمل و گفت‌وگو با عنوان «پیشنهادهایی برای اومانیسیم اسلامی» با سخنرانی پروفیسور محمد لگنهاوسن برگزار می‌شود. این نشست سه‌شنبه ۳۰ بهمن ماه از ساعت ۱۴:۳۰ تا ۱۶ در اندیشکده مهاجر واقع در سالن آمفی‌تئاتر دانشگاه صنعتی شریف برگزار خواهد شد. گری کارل (محمد) لگنهاوسن بنیانگذار انجمن دانشجویان مسلمان دانشگاه تگزاس جنوبی و عضو هیات علمی مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) است.

نقد و بررسی کتاب نوبلیست اقتصاد



انجمن علمی دانشجویی اقتصاد و پژوهشکده مطالعات اقتصادی دانشگاه الزهرا نشست مروری بر کتاب «به سوی یک نظریه عمومی چرخش‌های نزولی عمیق» نوشته جوزف استیگلیتز برنده جایزه نوبل اقتصادی را برگزار می‌کنند. در این نشست که از ساعت ۱۰ تا ۱۲ روز دوشنبه ۲۹ بهمن برگزار می‌شود، حسین راغفر، اقتصاددان و استاد دانشگاه الزهرا سخنرانی خواهد کرد. این نشست در طبقه چهارم دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی دانشگاه الزهرا برگزار خواهد شد.

نقد و بررسی «فلسفه قاره‌ای و فلسفه دین»

نشست هفتگی شهر کتاب روز سه‌شنبه هفته جاری، ۳۰ بهمن از ساعت ۱۶:۳۰ به نقد و بررسی کتاب «فلسفه قاره‌ای و فلسفه دین» اختصاص دارد. این نشست با حضور بابک عباسی، میثم سفیدخوش و محمدابراهیم باسط در مرکز فرهنگی شهر کتاب واقع در خیابان شهید بهشتی، خیابان شهید احمدقصری (بخارست)، نبش کوچه سوم برگزار می‌شود. کتاب «فلسفه قاره‌ای و فلسفه دین» به سرپرستاری موری جوی و ترجمه محمدابراهیم باسط به همت کتاب طه انتشار یافته است.

رونمایی از «مرگ مدرسه؟»

آیین رونمایی کتاب «مرگ مدرسه؟» حاوی گفتارهای انتقادی در آموزش و پرورش، در چهاردهمین نشست کانون خرد و توسعه ایران (کافه خرد) با حضور نویسندگان اثر برگزار می‌شود. مطالب این کتاب پیرامون سه پرسش اساسی شکل گرفته که عبارتند از: آیا در جهان جدید می‌توان مدرسه را به سبک قدیم اداره کرد؟ تا چه میزان امکان اثربخشی و کارآمدی برای مدرسه به شکل و شیوه کنونی قابل تصور است؟ آیا مدرسه با وضعیت امروزش می‌تواند سهمی در توسعه‌یافتگی ما داشته باشد؟ رونمایی از کتاب «مرگ مدرسه» ۲۹ بهمن از ساعت ۱۶ برگزار خواهد شد.

«فراخوان مناقصه عمومی دومر حله‌ای»

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در نظر دارد تعداد ۵ مورد مناقصه عمومی دومر حله‌ای واگذاری امور نگهداری فضای سبز مجموعه‌های تابعه خود در سال ۱۳۹۸ را (طبق اسناد مناقصه) به شماره مندرج در جدول ذیل از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

زمان انتشار مناقصه در سامانه: ساعت ۱۰/۰۰ روز شنبه تاریخ ۹۷/۱/۱۲ می‌باشد.

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت: تا ساعت ۱۶/۰۰ روز شنبه تاریخ ۹۷/۱۲/۰۴

مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: تا ساعت ۱۶/۰۰ روز سه‌شنبه تاریخ ۹۷/۱۲/۱۴

زمان بازگشایی پاکت‌های الف و ب: ساعت ۹/۰۰ روز چهارشنبه تاریخ ۹۷/۱۲/۱۵

زمان بازگشایی پاکت‌های ج: ساعت ۹/۰۰ روز چهارشنبه تاریخ ۹۷/۱۲/۲۲

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گذار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های الف: نشانی: تهران-خیابان آزادی-تقاطع بزرگراه یادگار امام(ره)-سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ساختمان اداری شماره ۲-طبقه همکف-اتاق ۱۰۰-اداره امور فنی و بیمان اداره کل امور پشتیبانی. تلفن: ۶۱۰۶۳۱۶۷
 - اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس ۴۱۹۳۴
 - دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۳۳۷ و ۸۵۱۹۳۳۶

- اطلاعات تماس دفاتر ثبت‌نام سایر استان‌ها، در سایت سامانه (www.setadiran.ir) بخش «ثبت‌نام/پروفرایل تأمین‌کننده» مناقصه‌گر موجود است.

ردیف	عنوان مناقصه	شماره ثبت سامانه ستاد	مبلغ تضمین شرکت در مناقصه (ریال)
۱	واگذاری امور مربوط به نگهداری فضای سبز مجموعه فرهنگی، تاریخی نیاوران در سال ۱۳۹۸	۲۰۹۷۰۰۳۰۶۸۰۰۰۰۳	۷۶۳.۷۷۵.۷۴۸
۲	واگذاری امور مربوط به نگهداری فضای سبز ساختمان مرکزی و ساختمان‌های تابعه سازمان در سال ۱۳۹۸	۲۰۹۷۰۰۳۰۶۸۰۰۰۰۰۴	۷۳۳.۴۸۱.۱۴۳
۳	واگذاری امور مربوط به نگهداری فضای سبز مجموعه فرهنگی، تاریخی سعدآباد در سال ۱۳۹۸	۲۰۹۷۰۰۳۰۶۸۰۰۰۰۰۵	۲.۷۵۰.۳۷۸.۵۷۳
۴	واگذاری امور مربوط به نگهداری فضای سبز مجموعه میراث جهانی کاخ گلستان در سال ۱۳۹۸	۲۰۹۷۰۰۳۰۶۸۰۰۰۰۰۶	۶۸۲.۹۳۶.۵۷۶
۵	واگذاری امور مربوط به نگهداری فضای سبز موزه ملی ایران در سال ۱۳۹۸	۲۰۹۷۰۰۳۰۶۸۰۰۰۰۰۷	۲۳۳.۷۲۸.۳۳۱

م الف: ۴۲۸۶

معاونت توسعه مدیریت - اداره کل امور پشتیبانی - سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری